

"לדורות"**סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל
שאלון לרישום קורות ניצולת השואה**

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית

וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

אנו מודים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: איידלזון	שם פרטי: מאיה
--------------------	---------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה: שטיינברג	בלועזית	שם נעורים: שטיינברג
שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה:	בלועזית	מין: נ
מקום לידה (ישוב, מחוז): אודסה	בלועזית	תאריך לידה: 30/10/1940
שם פרטי של האב: יפים, חיים	שם פרטי ושם נעורים של האם: קלרה גרינברג	
שם פרטי של האישה/הבעל (אם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה): שם נעורים של האישה:		
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה:	בלועזית	ארץ המגורים:
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה:	מקצוע לפני המלחמה:	חבר בארגון או בתנועה:
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ): סטלינגרד, טשקנט, אוזבקיסטן		
האם היית בגטאות? אילו ומתי?		
האם היית במחנות? אילו ומתי?		
מקום השחרור: טשקנט, אוזבקיסטן	תאריך השחרור:	
האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה?	לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום): אקטש, אוזבקיסטן	
מקומות/מחנות בדרך לארץ:	שנת עליה: 16/12/1992	שם האנייה (אם עלה בדרך הים):

אנא ספרי על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי בשנת 1940 באודסה שבאוקראינה. הצעירה מבין שתי בנות. אחותי נינה, ילידת 1934, שמה העברי נחמה. אבי היה רוקח ואמי עבדה בעבודות מזדמנות.

נא ספרי על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביוזבראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אוווקאציה למרכז ברית המועצות):

כשפרצה המלחמה, בחודש יוני 1941, הממשלה החליטה להרחיק מאזור הקרבות את המשפחות. הפינוי התנהל בספינות שהפליגו לכיוון סטלינגרד. אמא שלי, אחותי ואני היינו בהפלגה על ספינה כזאת. אבא שלי כבר היה מגויס מתחילת המלחמה. היו הרבה ספינות שבתוכן היו נשים ילדים וזקנים, אבל הנאצים לא התחשבו בזה. המטוסים שלהם הפציצו את הספינות ביום ובלילה, ופגעו בספינות רבות. פרצו הרבה שריפות והיו גם הרבה ספינות שנשברו וטבעו. המים היו מלאים בדם ובאנשים וילדים טובעים. הספינה שלנו לא נפגעה מאד, היו בה נפגעים, אבל המשפחה שלי נשארה בריאה. הפלגנו מאודסה דרך הים, ואחרי כן נכנסנו אל נהר הוולגה. בספטמבר 1941 הגענו אל העיר סטלינגרד.

באותה תקופה הממשלה ניסתה לפנות מהאזור את כל המוסדות שלה: מפעלים, בתי חרושת, תיאטראות ומכונים שונים. הפינוי נערך ברכבות לאוזבקיסטן, הרבה מאד אנשים ניסו לעלות על הרכבות האלה והיה תור ארוך מאד, בגלל זה היינו תקועים בסטלינגרד חודשים ארוכים. באותה תקופה התרחש בסטלינגרד קרב קשה מאד, אחד הקרבות הגדולים ביותר במלחמה. מליון איש נהרגו בקרב הזה (הקרב שבמהלכו לקחו הסובייטים בשבי את האלוף הגרמני פאולוס וחייליו).

אני לא יודעת איך נשארנו בחיים באותו זמן. יום יום אנשים מתו ברחוב מרעב ומקור. היה חורף קשה, שלג וקור של מינוס 30 מעלות ואפילו פחות. אנחנו גרנו בחדר אחד עם הרבה משפחות, ללא חימום וללא אוכל, המזון היחיד היה תפוחי אדמה שאמא שלי בישלה במים, בלי שמן או מלח, פשוט לאף אחד לא היה כלום.

בינואר 1943, אחרי שנה וחצי, יצאנו מסטלינגרד. הרגשנו שהיה לנו מזל גדול שהצלחנו לעלות על הרכבת. הנסיעה היתה קשה. אלה לא היו רכבות נוסעים נעימות ונוחות אלא רכבות משא ולא היה בהן מזון או מים ואפילו לא שירותים. הנאצים הפציצו וירו מהאוויר והמטוסים שלהם היו בכל מקום, ביום ובלילה. הרבה מאד אנשים נהרגו, היו מקרים שבהם האמא נהרגה ונשאר ילד קטן לבדו, לפעמים אמהות אחרות לקחו את הילדים האלה, ולפעמים הם נשארו לבד. אני לא יודעת איך אמא שלי שמרה עלינו, איך לא נהרגנו בדרך הזאת. אחרי חודש שבו נסענו ועברנו מרכבת לרכבת, הגענו בסוף לטשקנט באוזבקיסטן. העיר היתה מלאה ולא היה איפה לגור. מצאנו מקום מגורים בצריף. לא היו שם חלונות וגם לא רהיטים. אחותי למדה בבית הספר ואת שעורי הבית היא הכינה על ארגז שהיה בצריף, זה היה הרהיט היחיד שלנו. בתחילה אמא שלי עבדה בעבודות מזדמנות. באותה תקופה גם ילדים בני 12-13 יצאו לעבוד כדי שיהיה במה לקנות אוכל. בכל אותו זמן שמרנו על קשר מכתבים עם אבא שלי שהיה במלחמה. הדואר תיפקד כמו שצריך ומכתבים הגיעו אל החיילים אפילו בשדה הקרב. כך אבא ידע איפה אנחנו.

במהלך המלחמה אבא שלי נפצע פציעה קשה בראשו. הוא היה מאושפז בבית חולים צבאי ליד החזית שבה נפצע. אחרי שהשתחרר מבית החולים, הוא בא אלינו לטשקנט. בהתחלה המצב שלו היה קשה אבל לאט לאט הוא התחיל להבריא ומצבו השתפר ואז הוא התחיל לעבוד. בגלל המלחמה היה מחסור גדול בבעלי מקצוע כי רובם היו מגויסים. וכך היתה לאבא שלי הרבה עבודה במקצועו. הוא עבד בבית מרקחת ואמא עזרה לו, וכך חיינו עד סוף המלחמה.

אנא ספרי על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עליה):

אחרי המלחמה נשארו באוזבקיסטן כדי שאבא שלי יוכל קצת להתחזק ולהבריא אבל רצינו לחזור לבית שלנו באודסה. לפי החוק היתה לנו זכות לחזור אל הבית שגרנו בו לפני המלחמה. בשנת 1947, אחרי שנתיים באוזבקיסטן, נסענו לאודסה. כשהגענו אל הבית מצאנו שגרים בו אנשים אחרים. גם עכשיו, אחרי המלחמה, היתה אנטישמיות גדולה מאד באוקראינה, והגויים האלה שתפסו את הדירה שלנו לא הסכימו לצאת ממנה. הם טענו שהדירה שלהם ואם יש לנו טענות אז שנלך לבית משפט ונתבע אותם. אבא שלי היה פגוע ראש ואנחנו היינו עדיין ילדות בנות שבע ושלוש עשרה, לא היתה לנו אפשרות להכנס למאבק משפטי במצב כזה, ולא הצלחנו לקבל בחזרה את הבית שלנו. לא היה לנו איפה לגור באודסה אז חזרנו לאוזבקיסטן. גרנו בעיר קטנה ליד סמרקנד ששמה אקטש, בה היה לנו יותר טוב. היתה לנו דירה טובה ונוחה, לא היה קר והיו הרבה פירות במחירים זולים. אבי קיבל עבודה במקצוע שלו ואני למדתי בבית הספר. מאוחר יותר למדתי הוראה באוניברסיטה בסמרקנד ואחותי למדה שם רפואה. בסיום הלימודים קיבלתי הפניה לעבודה כמורה לרוסית בעיר צ'רצ'יק. בצ'רצ'יק פגשתי את ישראל והתחתנו בשנת 1966.

בשנת 1967 נולד הבן הראשון שלנו, אלכסנדר ובשנת 1970 נולד גאורג (ג'ורג'). אלכסנדר למד חשמל ואוטומציה באוניברסיטה בלנינגרד. אחרי שנת הלימודים הראשונה, הוא שירת שנתיים בצבא הרוסי ואחר כך חזר וסיים את הלימודים. בשנת 1992 כאשר הוא היה בן 25 וסיים ללמוד הוא בא אלינו לצ'רצ'יק ואמר שאין לו מה לעשות בבריה"מ והוא עולה לישראל. אמרתי שאני לא יכולה לתת לו לעלות לבד ועליתי יחד איתו. ישראל נשאר בבריה"מ עם ג'ורג' עד שהוא סיים את לימודי הרפואה. בשנת 1995 כשג'ורג' היה בן 25 הם עלו והצטרפו אלינו.

נא ספרי/י על חייך בארץ

(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):

כאשר אני ובני אלכסנדר עלינו ארצה, נינה אחותי כבר היתה בארץ והתארחנו בביתה בראשון לציון. מאוחר יותר שכרנו דירה ברמלה. אלכסנדר למד בקורס מתכנתים בפתח תקוה. הוא סיים את הקורס בהצטיינות וקיבל הפניה לעבודה בירושלים. כך עברנו לדירה טובה שהוא שכר בשכונת רמות בירושלים. בשנת 1995 הצטרפו אלינו ישראל וג'ורג'. אני עבדתי בירושלים וגם למדתי באולפן, למרות שלמדתי עברית עוד באוזבקיסטן. אלכסנדר התחיל לעבוד בתעשייה האווירית וג'ורג' התגייס ושירת כרופא צבאי באזור אילת. כאשר עבדתי במפלגת ישראל בעליה, מנהלת הלשכה גרה בקרית ארבע והמליצה לנו לעבור אליה, סיפרה שזה מקום טוב ושקט. הדבר מצא חן בעינינו וקנינו דירה חדשה בקרית ארבע. פגשנו בארץ הרבה אנשים טובים שעזרו לנו. עבדנו ועשינו כל מה שצריך. וכך, מהמצב שהיו לנו רק שתי מזוודות בידיים ולא יותר כשעלינו לארץ, הגענו לכך שהיום יש לנו בית. אחותי נינה גרה היום בראשון לציון. הבן אלכסנדר גר בכפר סבא ועובד בפתח תקוה ויש לנו שני נכדים ממנו. ג'ורג' גר בירושלים ועובד כרופא משפחה מומחה. גם לו יש שני ילדים. אם ילדנו בסדר אז הכל בסדר גם אצלנו. אנחנו לא צריכים יותר מזה.

ראיון: תפארת בשארי
קרית ארבע. יוני 2012